

SZÚNYOGKALAUZ

KÖSZÖNTJÜK ÖNKÉNTES VÉRADÓINKAT A SZÚNYOG-SZIGETEN!

Bolygónkon mintegy 93 millió évvel ezelőtt megjelenő csípőszúnyogok az emberiség egyik legüldözöttebb ellenségeivé váltak. A kétszárnyú rovarok rendjéhez tartozó csípőszúnyogok népszerűsége a nőstények vérszívó kedvének köszönhető. A szúrás követő kellemetlen viszkető érzés mellett, a Föld egyes területein súlyos betegségek terjesztésében is szerepet játszanak. Magyarországon 1959-ben sikerült felszámolni a foltos maláriaszúnyog terjesztette maláriát.

A Földön 3209 csípőszúnyog fajt tartanak nyilván. Jelenlegi ismereteink szerint a hazai csípőszúnyog faunát alkotó 48 fajból 33 került elő a Velencei-tó és térségének környezetéből. Az ijesztően magas fajszámból egy kezünkön megszámolhatjuk az embert csípő legkellemetlenebb fajokat: foltos-, gyótró-, mocsári- és aranylő szúnyog. Az egyik legnagyobb mennyiségben előforduló dalos szúnyog nősténye például madarak vérért szívja, így emberre ártalmatlannak tekinthető.

MIVEL TÁPLÁLKOZNAK?

A csípőszúnyogok hímjei és nőstényei növényi nedvekkel táplálkoznak, de a nőstény szúnyogoknak a sikeres peterakáshoz legáltalában életükben egyszer vért kell szívniuk.

HONNAN EZ A VÉR SZÖM?!

A nőstény csípőszúnyogok a vérszívásból fedezik fehérje szükségletüket, ami a tojások lerakásához és a peték fejlődéséhez szükséges. Nem minden csípőszúnyog nősténye támadja az embert, számos faj táplálkozik szinte kizárólag madarak, emlős-állatok vagy kétélűek vérével.

MINDEN SZÚNYOG VÉRSZÍVÓ?

Nem. A félreértés áldozatai közé tartoznak többek közt az ártalmatlan lószúnyogok, és a vizek felett füstszűrő foltokban megjelenő árvaszúnyogok, melyek csak pihenni szállnak az emberre.

MIERT VISZKET?

Vérszívás közben a szúnyog nyálat fecskendez az ember bőre alá. Ez a nyál véralvadésgátló, értágító és bőrirritáló, viszketést kiváltó anyagokat tartalmaz. A gazda immunrendszere ellenanyag termeléssel, majd allergiás bőrpírt okozó hisztamin felszabadulással reagál. Vérből, helyi idegvégződéseket ingerítő duzzanat keletkezik. Akinek szervezetében több hisztamin szabadul fel, annak bőre érzékenyebben reagálhat a csípésre.

MILYEN AZ ÉLETCIKLUSUK?

Életciklusuk pete, lárva, báb és kifejlett rovar szakaszokból áll, azaz teljes átalakulással fejlődnek. Egyes fajok a víz felszínére, más fajok inkább a talajra petéznek. A talajra rakott peték csak akkor kelnek ki, ha víz alá kerülnek. A lárvák légzésükkor a vízfelszínre emelkednek, és a potrohuk végén levő légzőcsőjük segítségével veszik fel a légköri levegőt. A kivételt képező mocsári szúnyog lárva oxigén szükségletét vízinövények szövetelének megcsapolásával oldja meg. A teljes átalakulási folyamat - hőmérséklettől függően - 7-14 nap alatt mehet végbe.

Mi VONZZA A SZÚNYOGOKAT?

Az ember által kilelegzett szén-dioxid mennyisége döntő lehet az áldozat kiválasztásában. Ezen kívül az izzadtság mirigyekből áradó tejsav, és a meleg színek (fekete, vörös) is vonzóak lehetnek számukra. Noha nem egyértelmű miért, a szúnyogok jobban szeretik a férfiakat, gyermekeket, Ő vércsoportú embereket, túlsúlyos embereket.

HOGYAN HATÁROZZÁK MEQ A CSÍPŐSZÚNYOG ÁRTALOM MERTÉKÉT?

Csípés számolás (csípés/fő/óra) alapján a következő besorolás használható:

<1: nincs; 2-10: enyhe; 11-100: erős; >100: elviselhetetlen.

HOGYAN VÉDEKEZUNK?

A szúnyogártalom ellen védekezhetünk fizikai, kémiai és biológiai módszerekkel. Fizikai pl. a szúnyogháló. A kemikáliákat légi járművekről szórják a levegőbe, míg biológiai módszer a tereprendezés, valamint mikrobiológiai készítmények tenyésztő helyre való juttatása.

HOGYAN HATNAK A MÉRGEK?

A kémiai kezelések 80%-os hatékonysággal pusztítják el a repülő szúnyogokat, de ezek a szerek nem válogatnak, nagyságrendekkel több egyéb rovarfajt is elpusztítanak. Sajnálatos módon a rovarölő madarak költési időszaka egybeesik a szúnyog szezzonnal, így a rovarirtás miatt a madarak nehezebben tudják megoldani fiókáik táplálását. A kemikáliák túl sűrűn való alkalmazásával jelentős környezetszennyezést érünk el. Az Európai Unió a csípőszúnyog légi kémiai irtásának betiltását tervezi. Biológiai módszeren egy talajlakó baktérium (*Bacillus thuringiensis* ssp. *israeliensis*) által termelt mérgező anyag használatát értjük. Ez a mérgező anyag kizárólag a csípőszúnyog lárvaikat pusztítja el.

Mi A MEGOLDÁS?

A szúnyogok fehérjeforrásként tekintenek ránk. A szúnyogok is fehérjeforrások, ráadásul tömeges megjelenésűek. Nem lenne egyszerűbb megenni őket? 😊

Komolyra fordítva a szót, a szúnyogok elleni háborúban egyetlen hatásos védekezés létezik, mégpedig...

